

Kommunestyremøtet

31.10.2024

Utgifter til økonomisk sosialhjelp – status
pr oktober 2024

Bente Jansen, NAV og Gunhild Versland, Læringscenteret for voksne

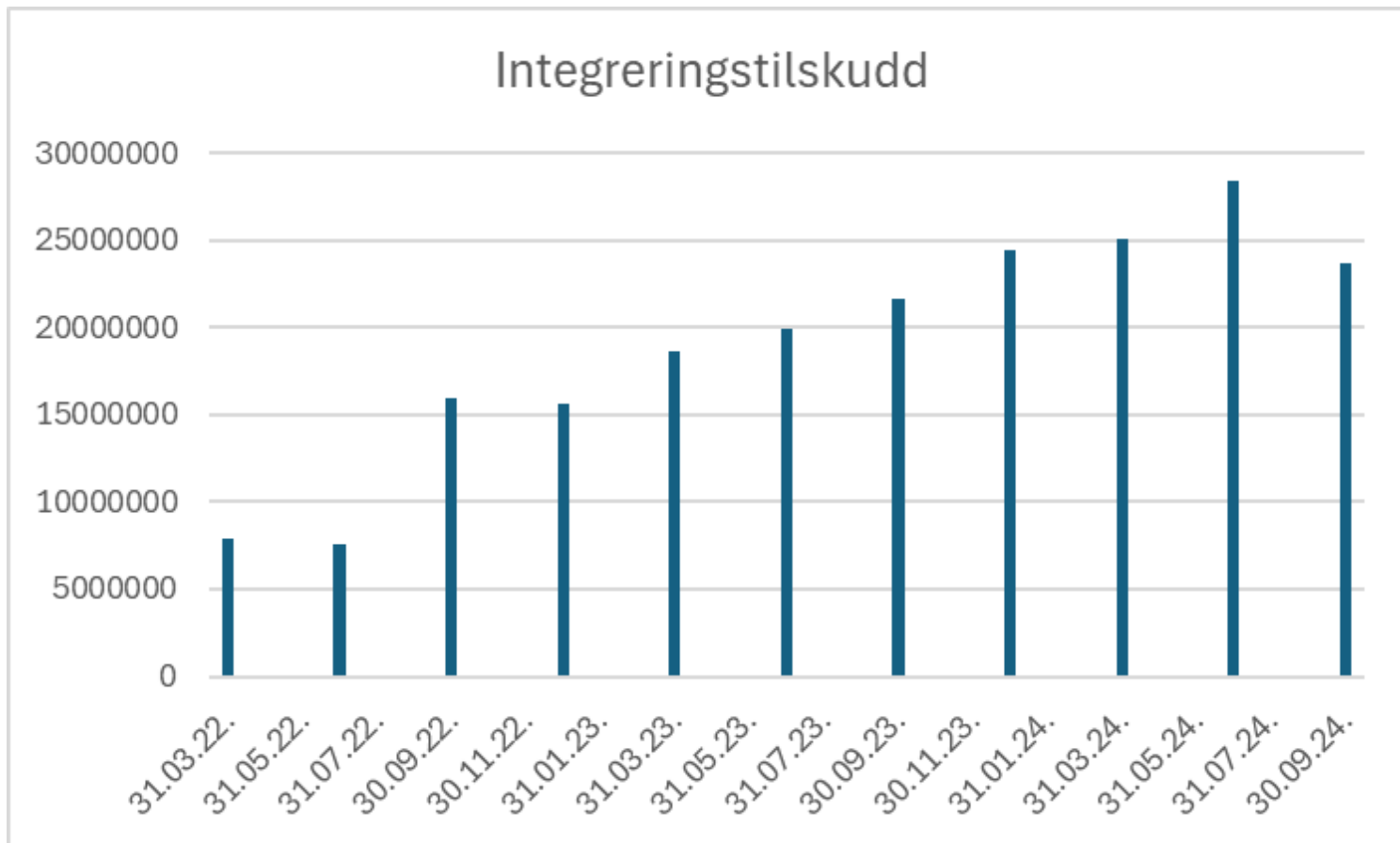
RINGERIKE
KOMMUNE

Hva gjør kommunen for å få
flyktninger klare for jobb?

Utvikling av sosialhjelpsutbetaling flyktning

Integreringstilskudd 2022-30.9.2024.

Integreringstilskudd til Ringerike

2022: 46 971 475,32

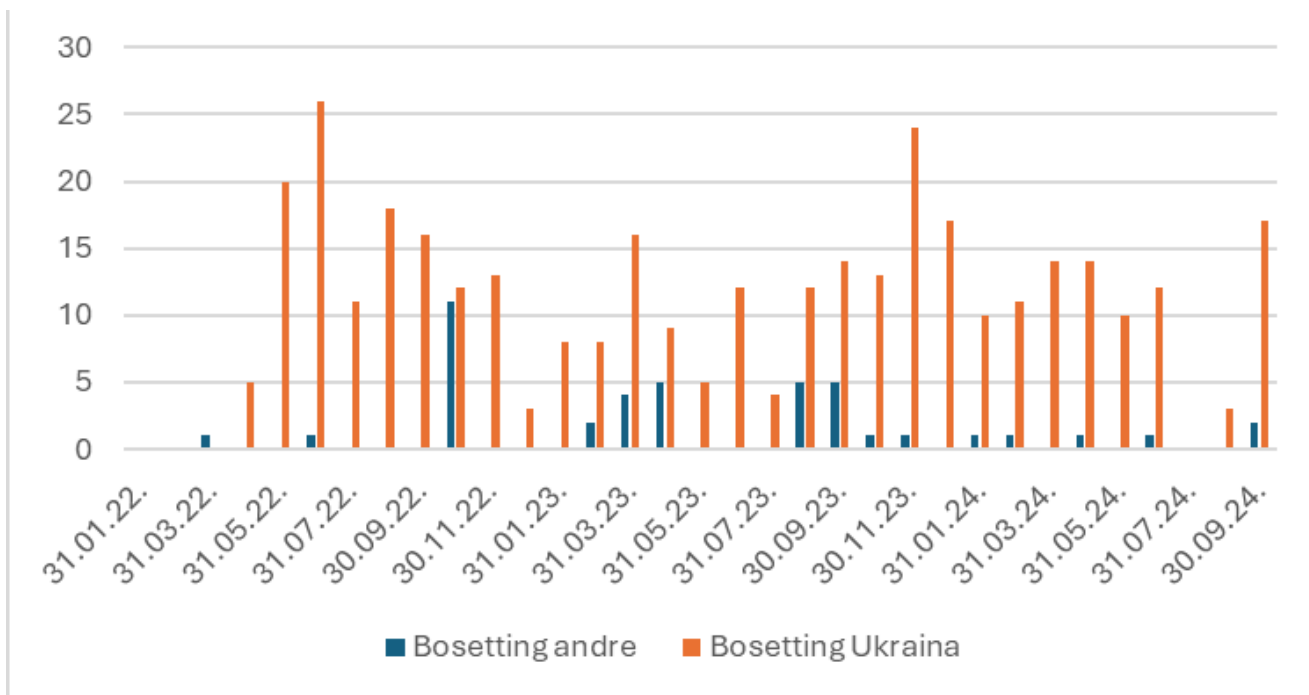
2023: 84 5616 65,68

2024 (pr 30.9.): 77 165 306,28

Totalt i perioden 208 698 447,3

Antall bosatte flyktninger 2022-30.9.2024.

Flyktninger bosatt i Ringerike

2022: Ukraina 124
Andre 13

2023: Ukraina 142
Andre 23

2024 (pr 30.9.):Ukraina 91
Andre 6

Totalt i perioden: Ukraina 357
Andre 42

Aldersfordeling bosatte 2022-2024 (sept)

0-5 år	6-15 år	16-18 år	18-25 år	26-55 år	56-67 år	Over 67 år
26	76	21	55	168	36	17

Ringerikes Blad

Av Eirik Haugen

Publisert: 21.02.24 13:12

Folketallet fortsetter å stige i Ringerike, Hole og Jevnaker, men veksten i Ringerike er svært beskjeden.

Tall fra SSB viser at Ringerike kommune ved inngangen til fjerde kvartal 2022 hadde 31.494 innbyggere. Ved inngangen til fjerde kvartal 2023 hadde kommunen som tidligere nevnt 31.537 innbyggere. På ett år økte Ringerike kommune altså med bare 43 innbyggere.

Uten flyktninger ville det vært en nedgang på 130 personer.

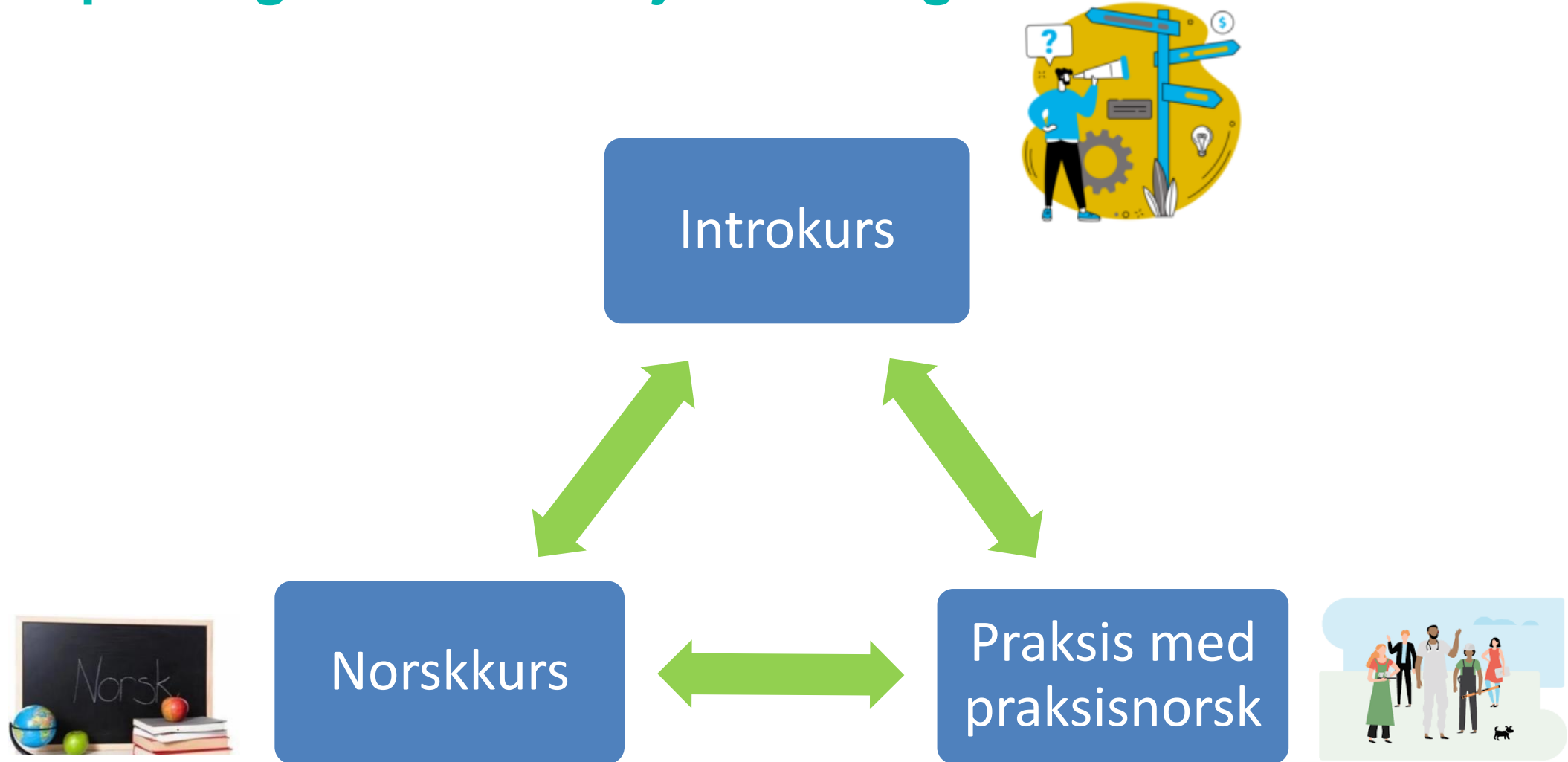
Hva gjør kommunen for å gjøre flyktninger klare for arbeid?

Norskopplæring og introkurs

- lære språk og forberede til jobb i Norge

Introduksjonsprogram (18 –55 år)

Integreringsloven – ny lov fra 01.01.2021 (erstattet introduksjonsloven)

Målet med ny lov er at flere skal få formell utdanning og kompetanse.

Programmet skal i større grad tilpasses deltakerens bakgrunn og kompetanse.

Programtid fra 3 måneder til 4 år (sluttmål og utdanningsbakgrunn bestemmer varighet)

Obligatorisk karriereveiledning og livsmestring

Ukrainere (midlertidig kollektiv beskyttelse)

- Midlertidige regler (kapittel) for denne gruppen
- Rett, men ikke plikt
- 6 - 12 måneder programtid (for de fleste)
- De fleste har sluttmål om arbeid – krav om minimum 15 timers arbeidsrettet innhold (fom. 01.02.24)
- En forventning om rask overgang til arbeid

Lovverket er stadig i endring og betyr at vi må gjøre tilpasninger jevnlig – ny høring ute nå

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-endringer-i-integreringsloven-folketrygdloven-og-tannhelsetjenesteloven/id3026211/>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-17-20232024/id3030469/>

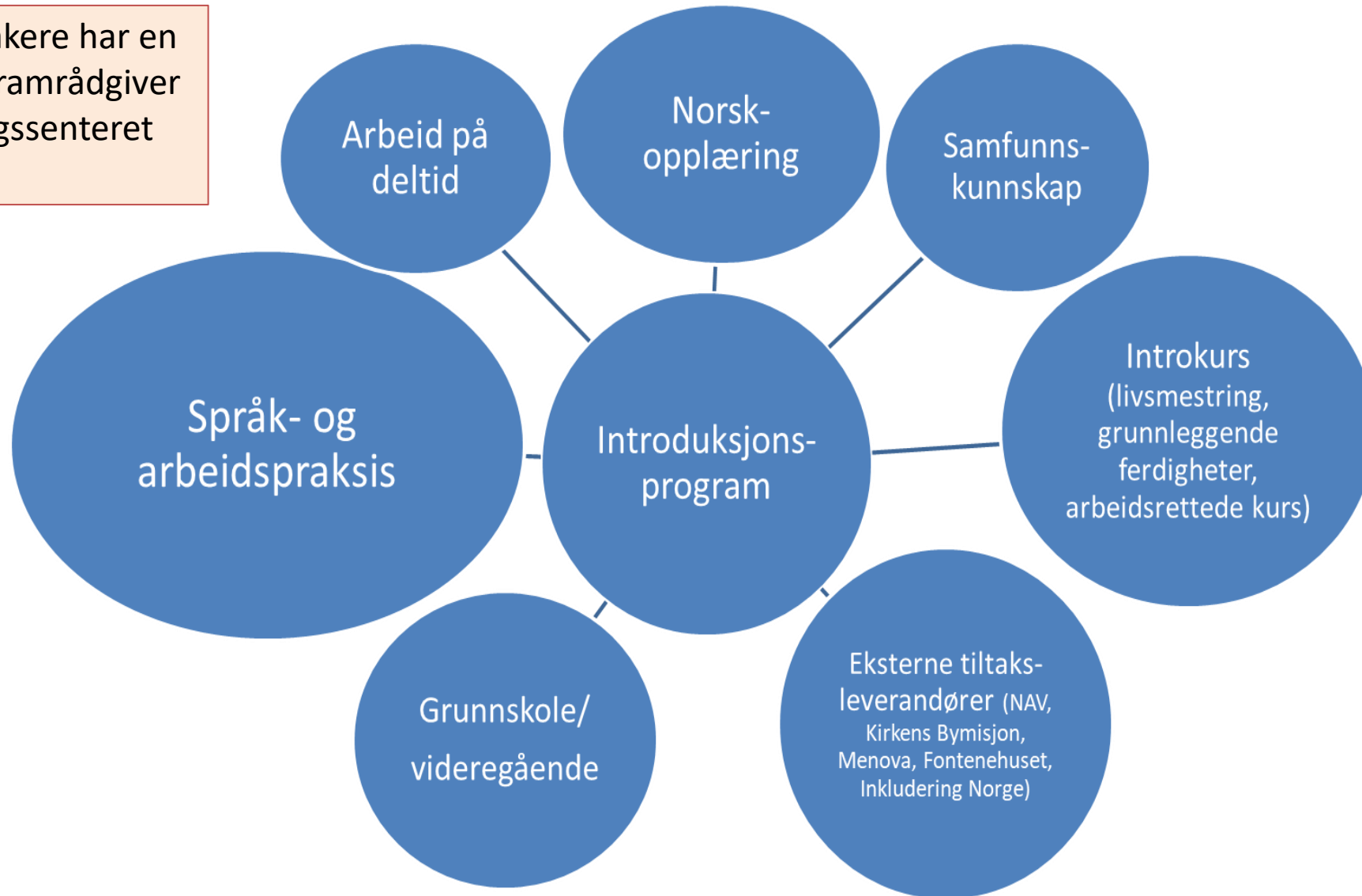

Innhold - introduksjonsprogrammet

Alle deltakere har en fast programrådgiver på Læringscenteret

- Kompetansekartlegging
- Oversettelse av utdanningsdokumenter + bistand ift. søknad om godkjenning av utdanning
- Saksbehandling etter integreringsloven
- Informasjon og veiledning
- Utarbeidelse + oppfølging/evaluering av integreringsplan i samarbeid med kontaktlærer
- **Fraværsoppfølging**
- Fremskaffelse av praksisplasser i samarbeid med markedsteam NAV
- Praksisoppfølging i samarbeid med norskavd.
- Oppfølging av deltakere i eksterne tiltak
- Oppfølging av deltakere i fødselspermisjon fra 4. måned
- Planlegging og gjennomføring av kurs i skolens ferieuken

Samarbeidspartnere

Arbeidsgivere

HØNEFOSS
VIDEREGÅENDE SKOLE

Universitetet
i Sørøst-Norge

OPUS Ringerike

MENOVA
Kopano • partner

RINGERIKE
NÆRINGS
FORENING

SIRIUS ACT

KIRKENS
BYMISJON

Hønefoss-Ringerike Rotary Klubb
Rotary

RINGERIKE
VIDEREGÅENDE SKOLE

FONTENEHUSET HØNEFOSS

- Arbeidsrettet norskopplæring og praksis i industrivaskeri
- Samarbeid Læringscenteret- NAV – Menova om videreutvikling/ overføring av praksis/ erfaring til andre produksjonsbedrifter
- Ressurskrevende prosjekt

Oversikt over deltakerens alder og skolebakgrunn, slutt mål og programmets varighet.

DELTAKERGRUPPEN	SLUTTMÅL	Programmets varighet
Deltakere som minimum har utdanning på videregående nivå fra før	Høyere utdanning eller arbeid	3 måneder – 6 måneder + 6 måneder
Deltakere under 25 år som ikke har utdanning på videregående nivå fra før	Primært fullføre videregående opplæring	3 måneder – 3 år + 1 år
Deltakere over 25 år med mål om å fullføre videregående opplæring	Fullføre videregående opplæring	3 måneder – 3 år + 1 år
Øvrige deltakere	Arbeid eller fullføre deler eller hele grunnskolen eller deler av videregående opplæring	3 måneder – 2 år + 1 år

Kommunen SKAL tilby introprogram til personer som:

- Alder 18-55 år, og
- Har bodd i en norsk kommune mindre enn 2 år, og
- Er bosatt i kommunen etter avtale med IMDi, og
- Har oppholdstillatelse i Norge på bestemte grunnlag
  - Utlendingsloven §28, §34, §35, §38, §53, mfl.

Kommunen KAN tilby introprogram bl.a. til personer som:

- Er over 55 år, men som ellers er omfattet av målgruppen for rett og plikt til introduksjonsprogram
- Har familieinnvandring med nordmenn

Skal Ringerike tilby intro til bosatte over 55 år?

- Læringssenterets kommentar:
  - Må avgjøres politisk
  - Hvis ja til 55+
    - Begrunnelse for å unngå systematisk forskjellsbehandling (f.eks. Integreringstilskudd)
- **NB! Ny lov inkluderer 55-60 år**

Resultat etter endt introprogram Norge vs Ringerike 2023

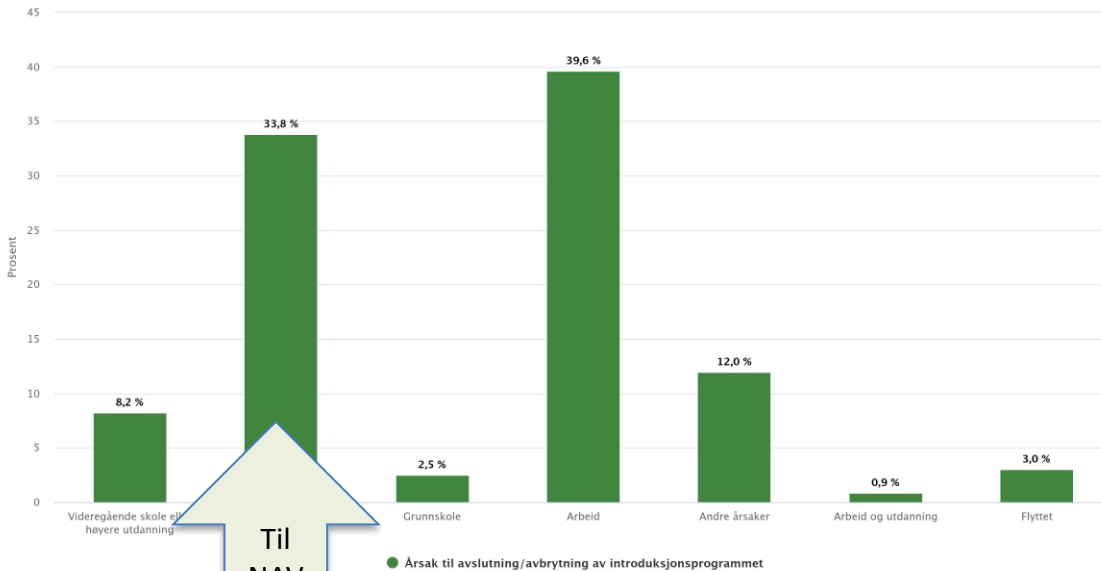
Andel over i arbeid eller utdanning:

Norge: 47,8%

intro_avslutning_direkte_8

Figuren viser andel deltakere som har avsluttet introduksjonsprogrammet siste kalenderår, etter hva de gjorde etter programmet fordelt etter årsak til avslutning/avbrytning av introduksjonsprogrammet i 2023 i Norge.

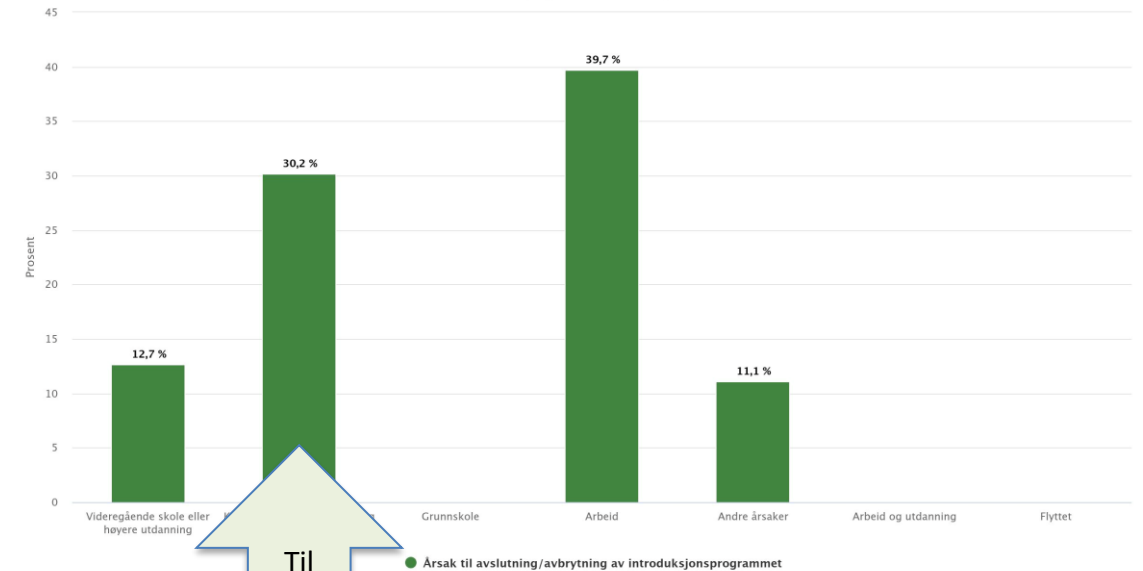

Ringerike: 52,4%

intro_avslutning_direkte_8

Figuren viser andel deltakere som har avsluttet introduksjonsprogrammet siste kalenderår, etter hva de gjorde etter programmet fordelt etter årsak til avslutning/avbrytning av introduksjonsprogrammet i 2023 i Ringerike.

Arbeidsmarkedstiltak - NAV

- NAV har gjennomført 4 jobbklubber i 2024. Prisen pr jobbklubb er kr 575.079,- for 20 plasser i 8 uker.
- Vi har gjennomført 2 norskkurs med praksis. Hvert kurs varer i 26 uker og har 8 deltakere (pris kr 642.000,-).
- Mentor
- Arbeidstrening
- Lønnstilskudd
- Vi har også gjennomført 2 jobbmesser på Alles kulturhus

- «Sannsynligheten for å være arbeidsledig er 4 ganger høyere for utenlandsfødte enn for norskfødte» (Ulf Andersen 2024)

Lavest syssetting blant **nyankomne** flyktninger

Innvandrere har i snitt lavere syssettingsgrad enn den øvrige befolkningen. I 2023 var 68 prosent av innvandrere sysset, mot 80 prosent av den øvrige befolkningen

Syssettingen øker med botid.

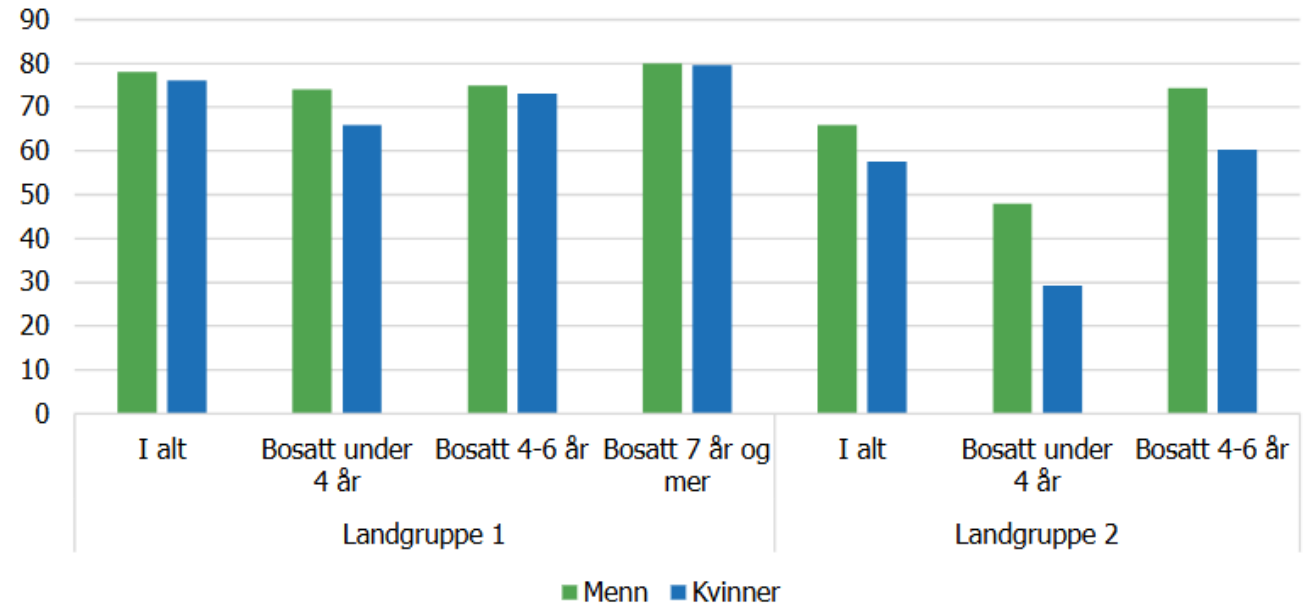

Årsaker til lavere arbeidsmarkedsdeltakelse blant innvandrerkvinner.

- Lite formell kompetanse
- Lave norskferdigheter
- Dårlig helse
- Omsorg for barn
- Diskriminering

Hvilken av disse opprettholdende faktorene er lettest å gjøre noe med?

Figur 4.2. Sysselsatte innvandrere (20–66 år) etter botid, landbakgrunn og kjønn. 2023. Prosent (SSB 2024an).

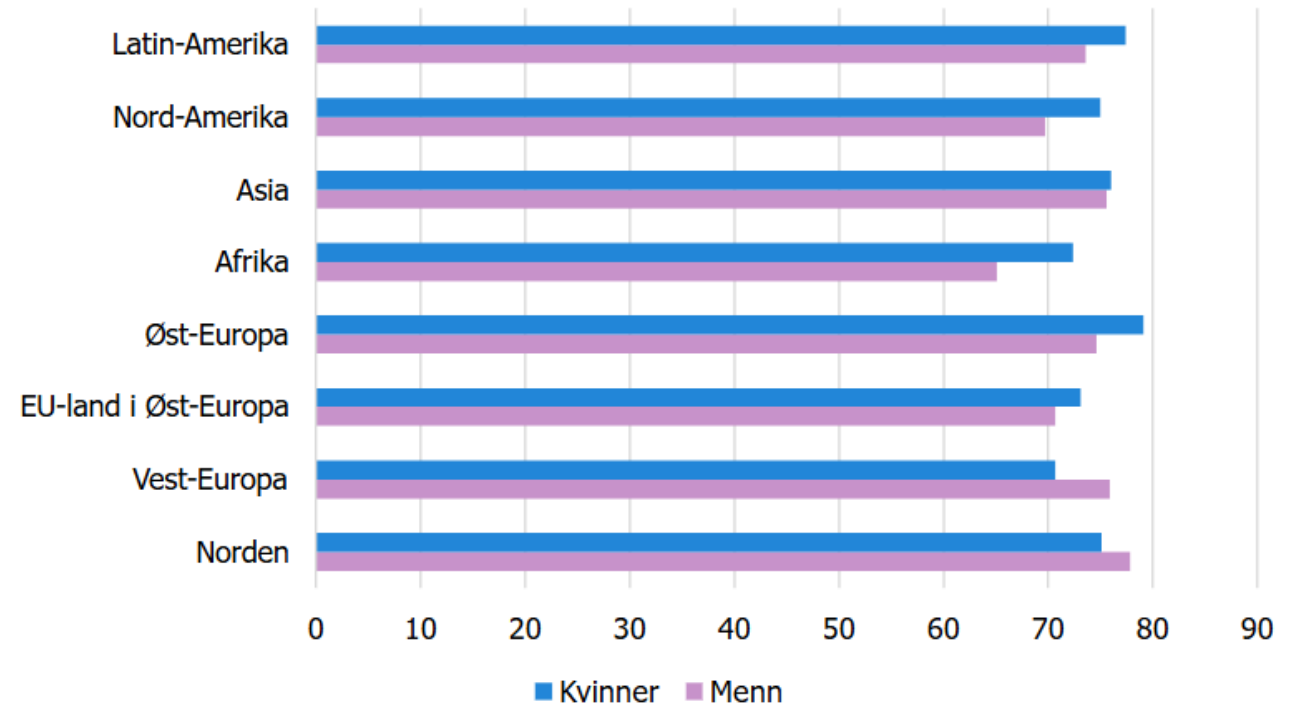

Sysselsetting – norskfødte med innvandrerforeldre

- NB! De fleste norskfødte med innvandrerforelder er unge, 7 av 10 er under 18 år
- En stor andel tar høyere utdanning
- Høyere andel sysselsatte (75 %) enn sine foreldre
- Liten kjønnsforskjell

Årsaker?

- Enhetsskolen
- Gratis høyere utdanning
- Likestilt omsorg for barn
- Betalt foreldrepermisjon
- Barnehagesubsidiering

Figur 4.4. Sysselsettingsandel blant norskfødte med innvandrerforeldre, etter kjønn og foreldrenes landbakgrunn. 2023. Prosent (SSB 2024ao).

Barn av innvandrere + velferdsstaten – diskriminering =

Hva forventer arbeidsgiverne?

- Tilgjengelighet, forutsigbarhet og samordning fra kommunens ulike aktører
- En god match fra deltakerne – men i dette ligger det mye forskjellig
- Norskferdigheter (eller engelsk)
- Motiverte deltakere
- Framdrift, utvikling og læringsevne

Jo kortere løp, jo mer krevende er det å levere på disse punktene

Språket som døråpner og portvokter

Er du vår nye bananmodner? (da trenger du norsk B2)

The screenshot shows a job listing on the FINN website. The header includes the FINN logo and the text 'Mulighetenes marked'. The job title is 'Bananmodner' and the employer is 'Norfresh Trading AS'. The location is 'Oslo / Bjerke'. There are buttons for 'Legg til favoritt', email, Facebook, and X. The job details include: 'Arbeidsgiver: Norfresh Trading AS', 'Stillingstittel: Bananmodner', 'Frist: 15.02.2024', and 'Ansettelsesform: Fast'. The description states that the employer is looking for a worker for a 100% permanent position, responsible for monitoring the ripening process of bananas. The job requires physical strength, good truck driving skills, and the ability to work with containers and logistics. The qualifications section, highlighted with a red box, lists: 'Kvalifikasjoner', 'Trucførerbevis', and 'Behersker norsk skriftlig og muntlig – tilsvarende nivå B2'. Other requirements include: 'Behersker grunnleggende engelsk skriftlig og muntlig.', 'Behersker grunnleggende IT-programmer som Office Word og Excel.', 'Du bør ha god forståelse for logistikk og lagerhåndtering', 'Har gode samarbeidsevner og som er positiv og serviceinnstilt.', 'Er nøyaktig, pålitelig og fleksibel.', 'Har "stå på vilje" og er vant til å "ta i et tak".', 'Har en fysikk som er vant til fysisk arbeid.', and 'Fører kort klasse B er en fordel.'. The 'Annen informasjon' section includes: 'Tiltredelse: etter avtale', 'Arbeidsomfang: 100% fast stilling', 'Arbeidsstid: turnus og arbeid i helg', and 'Sjekk av referanser'.

Jobb / Ledige stillinger / Oslo / Bjerke

Legg til favoritt

Er du vår nye bananmodner?

Arbeidsgiver: Norfresh Trading AS
Stillingstittel: Bananmodner
Frist: 15.02.2024
Ansettelsesform: Fast

Norfresh Trading AS sitt bananmodneri søker etter en medarbeider i fast 100% stilling. Hvis du er lidenskapelig opptatt av frukt og grønt og trives med å planlegge detaljerte prosesser er du kanskje den vi ser etter. Her er muligheten for å jobbe med verdens sunneste og beste produkter i et hyggelig og utfordrerne arbeidsmiljø.

Om stillingen

Du vil få ansvaret for å overvåke modningsprosessen for å sikre at bananene modnes til riktig farge i henhold til våre standarder og krav i vårt system. Her kreves det god tallforståelse og detaljert planlegging.

Jobben krever fysisk styrke og gode truckførerevner. Det vil være plukking og ferdigstilling av ordre med truck T1 og T4 for transport til våre øvrige avdelinger og kunder. I tillegg vil det være mottak /lossing av containere med nylig ankomne bananer. Du vil ferdigstille ordrer og være delaktig i bestilling mot leverandør. Det vil være noe forefallende lagerarbeid, samt generell orden og renhold på lager. Du vil rapportere direkte til daglig leder.

Kvalifikasjoner

Trucførerbevis
Behersker norsk skriftlig og muntlig – tilsvarende nivå B2.

Behersker grunnleggende engelsk skriftlig og muntlig.
Behersker grunnleggende IT-programmer som Office Word og Excel.
Du bør ha god forståelse for logistikk og lagerhåndtering
Har gode samarbeidsevner og som er positiv og serviceinnstilt.
Er nøyaktig, pålitelig og fleksibel.
Har "stå på vilje" og er vant til å "ta i et tak".
Har en fysikk som er vant til fysisk arbeid.
Fører kort klasse B er en fordel.

Annen informasjon

Tiltredelse: etter avtale
Arbeidsomfang: 100% fast stilling
Arbeidsstid: turnus og arbeid i helg
Sjekk av referanser

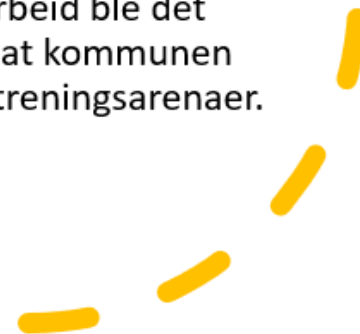

Språk –
nøkkelen til
integrasjon!

Bakgrunn:

Asker står nå ovenfor en situasjon hvor historisk mange med fluktbakgrunn skal ut i arbeidslivet

- Arbeidsdeltakelse er viktig for å oppnå økonomisk uavhengighet, og et av de viktigste bidragene for å bli inkludert og bli selvstendige samfunnsborgere raskest mulig.
- Språktrening i kombinasjon med norskopplæring på skolen vil føre til raskere språkutvikling, og øke sjansen for varig tilknytning til arbeidslivet.
- For å styrke innsatsen for at flere kommer i arbeid ble det bestemt i Kommunedirektørens ledergruppe at kommunen skal legge til rette for flere kommunale språktreningsarenaer.

Hva er språktrening?

- Kostnadsfritt for arbeidsgiver
- To ekstra hender
- Deltaker "går på toppen"
- Begrenset periode (inntil 3 mnd.)
- Ingen bindingstid
- En kontaktperson som følger opp deltaker
- Lav terskel for kontakt

Positive ringvirkninger

For flyktingen betyr det mye å få slippe til på en norsk arbeidsplass i en periode. De lærer språket raskere, de får arbeidserfaring på CV, mulighet for å ha en referanseperson, får brukt medbrakt ressurser og kompetanse, samt at de lærer arbeidslivkultur i praksis.

For arbeidsplassen vil et mangfold av mennesker med ulik bakgrunn, språkkunnskap og kulturell forståelse kunne bidra til innovasjon, vekst og verdiskaping.

WHY DON'T WE HAVE ANY
FRESH IDEAS AROUND HERE?

- Språk/ arbeidspraksis som måleparameter i Enhetens Virksomhetsplan fra 2025

Erfaring hos RøhneSelmer Hønefoss

Suksessfaktorer:

- Positiv innstilling
- Motivasjon og stå-på-vilje
- Trivsel
- Språk → løsningsorientering

Spørsmål til programrådgiverne i flyktningavdelingen:

- ▶ Gunhild Versland la til Runa Skuterud og 5 andre i chatten.

fredag 10:21

Hei! Hvilke arbeidstakere i Ringerike anser dere som gode samarbeidspartnere med tanke på praksis og ansettelse av flyktninger?

Dette svarer programrådgiverne:

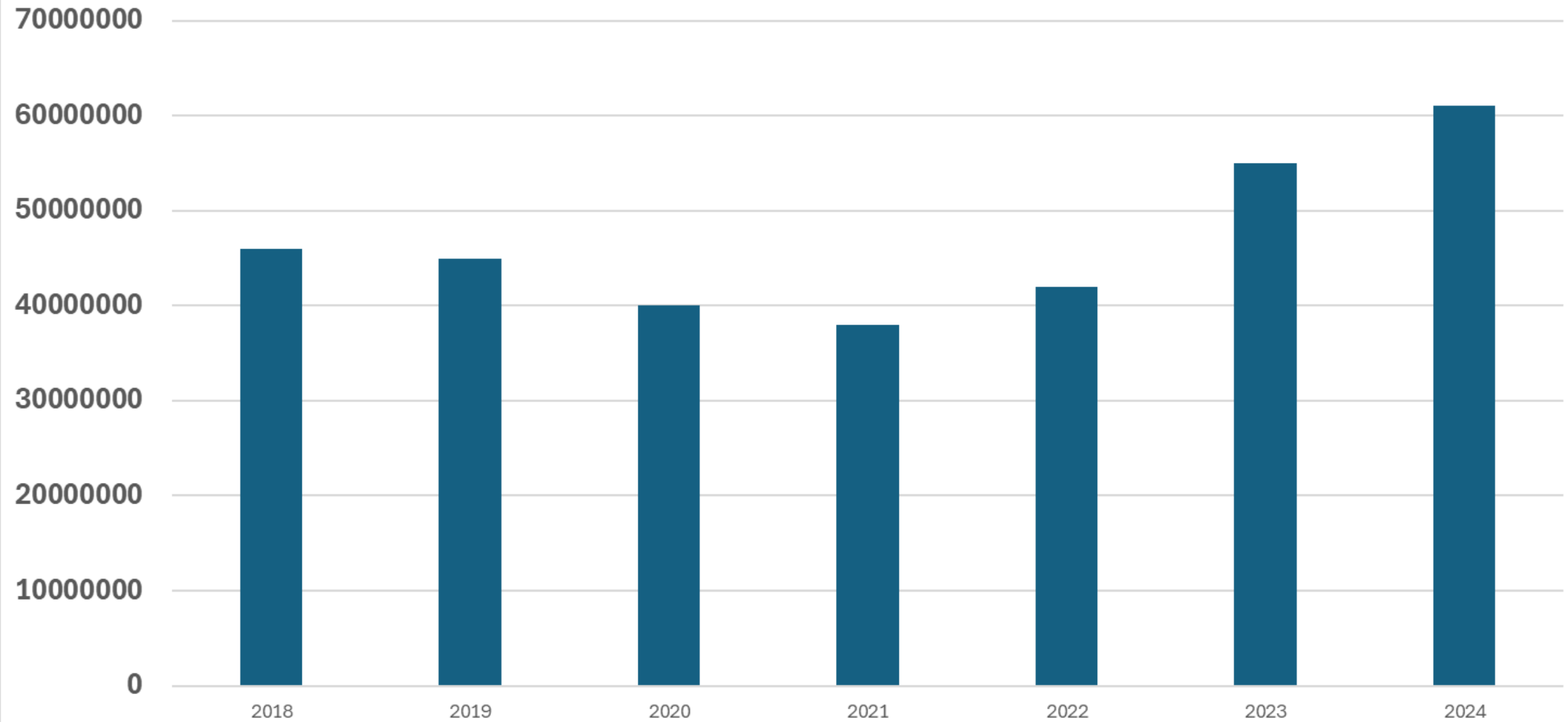

Hva med deg?

Sosialhjelp til de som ikke har status som flyktninger

Utvikling av sosialhjelpsutbetaling

Hovedårsaker til økte utgifter til sosialhjelp

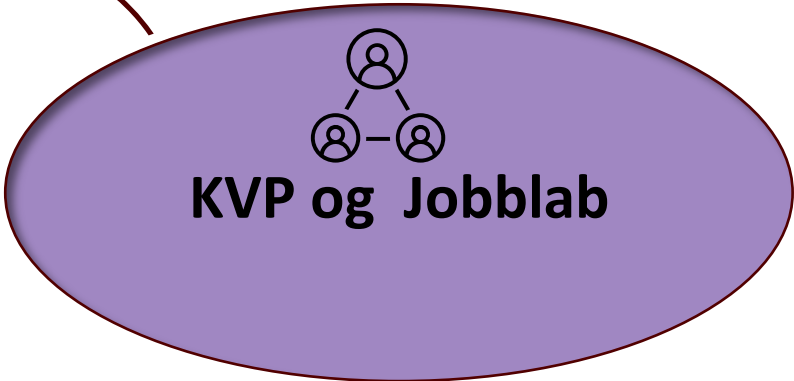
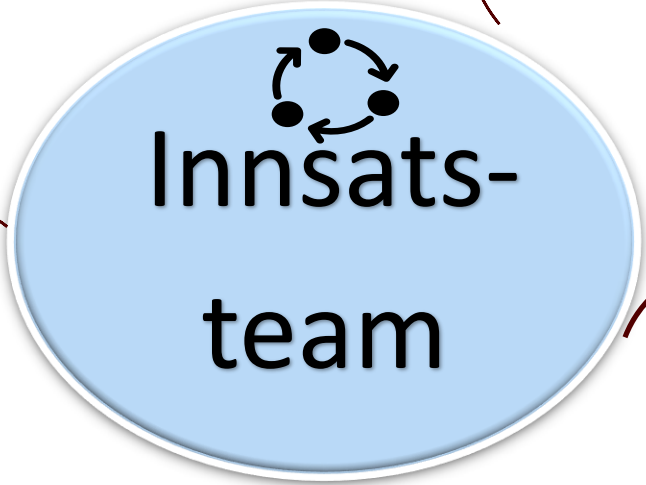
- Fra 1. september 2022 ble det vedtatt at barnetrygden skulle holdes utenfor beregningen av økonomisk sosialhjelp. Vi har tidligere beregnet at dette kan føre til en økning på 5-6 millioner kroner i året.
- Fra høsten 2022 har vi opplevd at det har vært en økning i antall innbyggere som har behov for økonomisk sosialhjelp. Gjennom de siste årene har det vært økte strømutfgifter, renteutfgifter, økte matvarepriser osv. Stadig flere innbyggere som mottar statlige ytelser fra Nav som arbeidsavklaringspenger og uføretrygd har behov for supplerende sosialhjelp for å klare å betale utgiftene sine.
- Det er stort press i husleiemarkedet på Ringerike. Nav har mange brukere som ikke eier bolig selv og derfor har behov for å leie. Prisene har gått merkbart oppover og det er stor konkurranse om leilighetene/hus som legges ut. Boligutfgifter utgjør en stor andel av kommunens sosialhjelpsutfgifter.
- Sosialhjelpssatsene er justert opp nasjonalt tre ganger i løpet av 2023 – 2024. Høyere satser gir økte utfgifter for kommunen.

Kommunerevisjon 2023

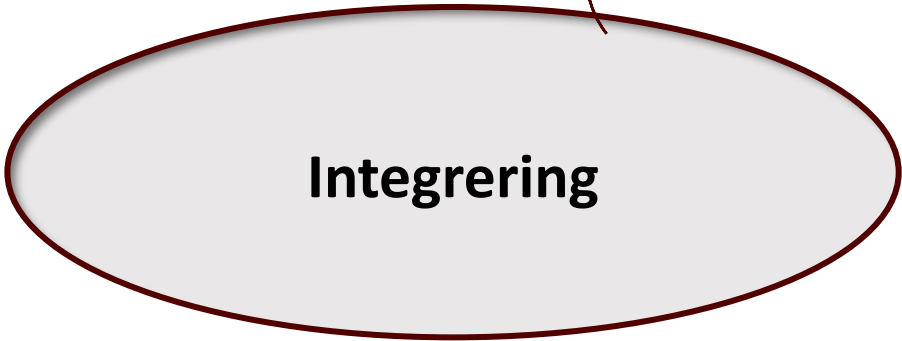
Hva skulle undersøkes? «Blir mottakere av økonomisk sosialhjelp selvhjulpne?»

- Kommunerevisjon fra 2023 mener at brukerne får i stor grad god oppfølging, men at NAV bør:
  - avklare brukere på økonomisk sosialhjelp bedre, enten til arbeid eller statlige ytelser.
  - ulike tjenesteområder i kommunen må ha et tettere og bedre samarbeid for å løse innbyggernes utfordringer.

Ungdoms-
prosjekt-meet

Barne-
familier

Økonomisk rådgivning

Nav opplever at det er stor mangel på kunnskap om personlig økonomi hos flere innbyggere. Det er trangere tider og nødvendigheten av å prioritere økonomisk er større enn tidligere. Flere har tømt reservene sine.

Det er store forskjeller på hvordan personlig økonomi håndteres når varer, tjenester, husleie og boliglån blir dyrere:

- Utsetter regninger
- Tar opp kreditt
- Inkassokrav
- Trekk i lønn eller trygd

Økonomisk rådgivning

Årsaker til at man ikke håndterer egen økonomi:

- Enkelte har ikke lært hvordan man styrer økonomi verken gjennom oppvekst og i overgangen fra ung til voksen
- Sykdom, rusutfordringer eller problemer med spillavhengighet
- Vil ikke forholde seg til det de har å leve av, selv om det kanskje er tilstrekkelig.
- Mistet jobben eller blitt syke, ytelse fra NAV gir lavere utbetalinger.

Konsekvenser av å vokse opp i lavinntekt.

NAV opplever å ha brukt opp mye av kapasiteten på området vedrørende økonomisk rådgivning.

Ungdom og utenforskap

Stadig flere unge faller utenfor både arbeidsliv og utdanning.

- Mangel på formell kompetanse og det er begrensede muligheter i et arbeidsmarked som etterspør spesielle kvalifikasjoner
- utfordringer med psykisk helse, opplever at unge er mindre robuste enn tidligere
- Lav motivasjon og mestringsfølelse

NAV opplever at lovverket ikke er tilpasset mange av de ungdommene som kommer til Nav (eks AAP)

Utvikling ungdom 18-30 år)

- AAP (arbeidsavklaringspenger) fra 150 til 200 på noen få år
- Uføre – ingen endring frem til nå
- Unge (18-30 år) med sosialhjelp som hovedinntekt
- 01.09.24 til 28.10.24 - 122 stk
- 01.09.23 til 28.10.23 - 99 stk
- 01.09.22 til 28.10.22 - 67 stk
- 01.09.21 til 28.10.21 - 51 stk

Ungdomsgarantien